

Besedje k „Dotikam prava in naravstva“.

Med kriva mnenja gledé na naš jezik spada tudi to, da slovenščina nima pravnih izrazov. Kdor se hoče resno potruditi, da v tem pogledu preišče naš živi in zapisani slovar, temu bode brž jasno, da tudi v tej stroki znanja naš jezik ni ubožen; treba je le dotični njegov slovar dobro izcerpiti. Zató tudi nobeno mnenje ni bolj krivo nego to, da bi trebalo pravno besedje stoprav izmišljovati ali tako rekoč ustvarjati. Predno se kateri izraz zloži ali pa, kakor nam nasprotniki očitajo, „izkuje“, treba je narodno govorico in pa našo književnost izpraševati in marljivo besede zasledovati. To se je storilo pri zlaganji sestavka: „Dotike prava in naravstva“.¹) Predalječ bi me zavêdlo, ako bi hotel o besedji, odkodi sem ga posnel, v pravniškem listu n drobno dajati račun. Storim to na drugem mestu. Izreči mi je samó, da sem besede posnel ne menda iz Cigaleta ali katerega novejšega slovarja, nego iz starih, slovenskih besednjakov, kateri pa so uže silno redki ter jih je dobiti samó v večjih knjižnicah. Tam sem jih tudi jaz našel in pri vsakem izrazu porabil. V naslednjem podajem besedje, katero sem upotrebljal v imenovanem spisu, in to v abecednem redu z nemškimi izrazi na čelu.

Ablösung odkup, odkupljenje.

Ablösungssumme odkupnina.

Abschreckung plašenje.

Agnat sorodnik.

Agnatenerbfolge dedišstvo.

Amnestierung zabljene, pozabljenje,
nespominanje.

Antheil delež.

Appell poziv, utečenje, utok.

Appellation pozivanje.

Ascendent prerodnik.

Asyl pribežišče.

Asylrecht pravo pribeganja.

Attentäter usilnik.

Ausführung zvršitev.

Ausgleichen izravnati, poravnati.

Ausgleichen sich dogovoriti se.

Ausgleichung poravnanje.

Autorität oblast, oblastnik.

Autoritativ oblasten.

Begnadigung pomiloščenje.

Beilegung složenje, slaganje.

Beschuldigter okrivljenec, obdol-
ženec.

Beschuldigung okrivljenje.

Besteuerung nadačenje (iz ljudske
govorice), nadavkanje.

cardinal stóžeren.

Caution čuvanje.

Civilrecht gradsko pravo (prim. „graj-
ski“ n. pr. „grajski norec“ nar.

¹) Na str. 262 „Slov. Prav.“ v 9. vrsti od zgoraj čitaj „pravnikov“, a ne „nepravnikov“, kar je krivo.

slov. pesni); „državljansko pravo“ je „staatsbürgerrecht“, ne „civilrecht“.

codificieren uzakoniti, uzakonjati.

Communismus občenjaštvo, občeništvo.

Compromiss dogovor, privoljenje.
compatibel spraven.

Compatibilität spravljivost, spravnost.

Confession vera.

Conflict spor.

Criminal zločinstven.

Descendent porodnik.

Dispositionsfähigkeit razpoloživost.

Drohung grožnja, pretnja.

Ehrengericht častna sodba.

Eigenbenützung samoužitek.

Eigenthum lastnina (concr.), lastništvo (abstr.)

Eigenthumsrecht lastninska pravica.

Erbfolge nasledstvo, dedinstvo (abstractno), dedišтво (concr.)

Erinnerung spominanje.

ersetzbar popraven.

ersessen osvojen.

ersetzen popraviti.

erwirkt pridobit.

erworben dobavljen.

Erzwingbarkeit primarljivost, pri-nudljivost.

Expropriation izoblaščenje.

formal obrazen.

Friedensrichter posrednik (mediator), pogoditelj.

fundamental podkladen.

Gastfreund gostitelj.

Gesamtwille vkupna volja.

Gesinnung povoljenje.

Gewohnheitsrecht običajno pravo.

Gewohnheitsverbrecher navajen zločinec.

Gesetzgeber zakonitelj.

Gleichheit enakost.

Güterlehre nauk o dobrotstvih.

ideal namišljen, uzoren.

Individuum posameznik, sobstvo.

Immunität oproščenost, slobodnost, iznetje.

Interessen korist, hasen.

Interessent udeleženeec.

Jury porotno sodišče, porotna sodba, prisežniki.

Legalität zakonitost.

Legatar vzpomnenec (iz nar. govorice).

Mahnung opomin, opominanje.

Mitbenützung souživanje, soužitek.

Mitbesitzer sopesestnik, sopesednik.

Miteigenthum solastnina (concr.), solastništvo (abstr.)

Miteigenthümer solastnik.

Moral naravstvo (narav, starosl. prav je natura človeka).

Naturrecht naravno pravo.

Normalmass pravilna mera.

Nothwehr skrajni odpor.

Nutzniesser užitnik, uživavec.

Nutzniessung užitek, uživanje.

Recht pravo (abstr.), pravica (concr.)

Rechtsidee pravna namisel.

Rechtsprechung pravosodje, pravosodstvo.

Rechtsstrafe pravna kazen.

Restitution povračenje, povratek.

Rigorist osornik.

Schadenersatz popravljenje škode, povrnjenje škode.

Schenkung darovanje.

Schiedsgericht sredniško sodišče.

Schiedsrichter srednik.

schlichten složiti, spraviti, razrešiti.

Schuld krivda, krivnja.
 Selbstverstümmelung samovrazba,
 samokrnjaščenje.
 Servitut služnost.
 social družben, družbenški.
 Socialismus družbenjaštvo.
 Standrecht nagla sodba.
 Strafaufschub odlog kazni.
 strafbar kazniv.
 Strafverfahren kazensko postopanje.
 Strafwesen kazenstvo.
 Talion kazen povračanja (po Belost.),
 zamenjalna kazen.
 Testament oporoka.
 Testator oporočitelj.
 Todesstrafe kazen usmrčenja.
 Uebergabe izročitev, izročenje, pre-
 podavanje.
 Unparteilichkeit nepristranost.
 Unschädlichmachung okovarjenje (iz
 nar. govorice).

Unterwerfung podloženje, podlož-
 nost.
 Unterordnung podredjenje.
 unzurechnungsfähig nezamerljiv.
 Unrecht početno pravo.
 Verantwortlichkeit odgovornost.
 Verbannung progon, prognostvo.
 Verbot zabrana.
 Vergeltung povračilo.
 Verjährung zastarevanje, zastarenje.
 Verletzung vraženje, vrazba.
 Verleumdung nagrđjenje, ogrđjenje.
 Verpflichtung obvezanost.
 Verwahrung zaščuvanje, čuvanje.
 Verzichtleistung odpovedanje, od-
 poved.
 Wille (letzter) najzadnja naredba.
 Zurechnung zaméra.
 Zwang prisiljevanje, primarjanje.

Dr. Janko Pajk.

O razumljivosti, ki je zahtevamo od slovenskih pravnikov.

(Dalje)

139. Izraz »zemljeknjižni izpisek« za *Grundbuchsauszug* mi ne ugaja; misliti nam je tudi na *Strafauszug*, izraz, ki bi ga bilo slično v slovensko prevesti, češ: »kazenski izpisek«, kar pa stvari prav ne izrazuje, kajti iz zemljiških knjig se daja povzeti izpisek, a iz spisov kazenskega ravnanja, ki jih včasih more biti jako veliko število, ne daje se izpisek povzeti prav tako, da bi se temu, kar po nemško *Auszug* slove, smelo izpisek reči. Tukaj je tréba paziti na bistvo stvari, in gledé tega je oméniti, da to, kar Nemec imenuje *Auszug*, ima namén poučiti koga o tem, v kakem stanu se nahaja na primeru kaka nepremakljina v zemljiških knjigah ali pa kaka oseba gledé dejanske kazenske océne; in tega naména ne doséže tako lahko kak »izpisek«, ampak veliko